ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

11 ශ්‍රේණිය

I පිළිතුරු පත්‍රය

(1)	2	(11)	3	(21)	2	(31)	3
(2)	1	(12)	4	(22)	1	(32)	1
(3)	3	(13)	2	(23)	4	(33)	2
(4)	4	(14)	1	(24)	2	(34)	4
(5)	1	(15)	4	(25)	4	(35)	2
(6)	3	(16)	3	(26)	3	(36)	3
(7)	2	(17)	2	(27)	2	(37)	1
(8)	3	(18)	3	(28)	3	(38)	2
(9)	2	(19)	2	(29)	2	(39)	4
(10)	4	(20)	3	(30)	1	(40)	1

II පිළිතුරු පත්‍රය

01.

i. (අ) ආහාර රසකැවිලි නිෂ්පාදනය කර බෙදාහැරීම මඟින්
(ආ) තනි පුද්ගල ව්‍යාපාර / කේවලසාමි ව්‍යාපාර

ii. (අ) ඔව්
(ආ) අයිතිකරුගේ නමින් හැර වෙනත් නමකින් පවත්වාගෙන යන නිසා

iii. **<u>අභ්‍යන්තර</u>**
අයිතිකරු - ප්‍රභාෂි
සේවකයන් - දිනුෂි , ප්‍රසාද්

<u>බාහිර</u>
ගනුදෙනුකරුවන් - නගරයේ අපනශාලා , පාසලේ ආපනශාලා , හොටෙල්

iv. (අ) * ප්‍රභාෂි ගෘහ විද්‍යා විශය හදාරා තිබීම
* ඉවුම් පිහුම් ඩිප්ලෝමා පාඨමාලාවක් හදාරා තිබීම
* නගරයේ ආපනශාලාවක වසර 02 ක් සේවය කර තිබීම
* ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධනයක් තිබීම

(ආ) **<u>සැලසුම්කරණය</u>**
* තමාගේම ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීමට තීරණය කිරීම
* කුඩා වෑන් රථයක් මිලදී ගැනීමට තීරණය කිරීම

<u>සංවිධානකරණය</u>
* දිනුම් සේවිකාවක් ලෙස බඳවා ගැනීම
* ප්‍රසාද් සේවකයෙකු ලෙස බඳවා ගැනීම
* යන්ත්‍ර උපකරණ මිලදී ගැනීම

v. වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම
800 000 = 300 000 + 500 000

vi. (අ) බැංකු ගිණුම හර 100 000
මුදල් ගිණුම බැර 100 000
(ආ) රුː 176 000

vii.

මූලික පොත		**මූලාශ්‍ර ලේඛනය**
මුදල් පොත	→	ලදු පත, ගෙවීම් වව්චරය
බැංකු පොත	→	මුදල් තැම්පත් කිරීමේ කුවිතාන්සිය, ගෙවීම් වව්චරය, බැංකු ප්‍රකාශය
ගැණුම් ජ’නලය	→	ගැණුම් ඉන්වොයිසිය
විකුණුම් ජ’නලය	→	විකුණුම් ඉන්වොයිසිය
පොදු ජ’නලය	→	ජ’නල් වවුචරය

viii. මුදල් ගිණුම

11/01 ප්‍රාග්ධනය	300 000	11/02 යන්ත්‍ර	600 000
11/01 බැංකු ණය	500 000	11/03 බැංකු	100 000
11/04 විකුණුම්	15 000	11/29 වැටුප්	30 000
11/18 විකුණුම්	60 000	11/30 බැංකු ණය වාරික	20 000
11/23 විකුණුම්	32 000		
11/25 විකුණුම්	29 000		
11/28 ණයගැති	20 000		
		ශේෂය ප/ගෙ	206 000
	956 000		956 000

බැංකු ගිණුම

11/08 මුදල්	100 000	11/04 අමුද්‍රව්‍ය ගැනුම්	80 000
		11/25 රක්ෂණ	8 500
		11/27 විදුලි වියදම්	6 800
		ශේෂය ප/ගෙ	4 700
	100 000		100 000

ix.

ආදායම		
විකුණුම්	15 000	
ණයට විකුණුම්	40 000	
විකුණුම්	60 000	
විකුණුම්	32 000	
විකුණුම්	29 000	176 000
වියදම්		
අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම	80 000	
ණයට ගැණුම්	18 000	
රක්ෂණ වාරික	8 500	
විදුලි වියදම්	6 800	
සේවක වැටුප්	30 000	
	143 300	
ඉතිරි තොගය	23 500	119 800
ශුද්ධ ලාභය		56 200

x. මුළු හිමිකම = ප්‍රාග්ධනය + ශුද්ධ ලාභය

= 300 000 + 56 200

= 356 200

02.

i. (අ) මිනිස් අවශ්‍යතා සපුරාලීමට අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීම හෝ සැපයීම ආශ්‍රිත ආර්ථික කටයුත්තකි.

(ආ) * ලාභ ඉපැයීම
* පාරිභෝගික තෘප්තිය ඉහළ නැංවීම
* භාණ්ඩ හා සේවාවල ගුණත්වය ඉහළ නැංවීම
* රැකියා උත්පාදනය
* සේවක සුබ සාධනය

ii. අ - සත්‍යයි
ආ - අසත්‍යයි
ඉ - අසත්‍යයි
ඊ - සත්‍යයි

iii. (අ) ව්‍යාපාර සංවිධාන

- ලාභ අරමුණු කරගත් ව්‍යාපාර
  - පෞද්ගලික
    * ඒක පුද්ගල ව්‍යාපාර
    * හවුල් ව්‍යාපාර
    * සංස්ථාපිත සමාගම්
  - පොදු
    * රාජ්‍ය සමාගම්
- ලාභ අරමුණු කර නොගත් ව්‍යාපාර
  - පෞද්ගලික
    * සමූපකාර සමිති
    * සමිති සංවිධානය
  - පොදු
    * දෙපාර්තමේන්තු
    * රාජ්‍ය සංස්ථා

iv. (ආ) * ව්‍යාපාරයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණය
* සේවක සංඛ්‍යාව
* භාවිතකරන බලශක්ති ප්‍රමාණය
* ව්‍යාපාරයට ඇති වෙළඳ පොළ කොටස

v. (අ) * අනන්‍යතාවයක් ලැබීම

vi. * ව්‍යාපාර නාමයේ අයිතිය තහවුරු වීම

vii. * රජයෙන් ලබාදෙන දිරිගැන්වීම් ලබාගැනීමට සුදුසුකමක් වීම

viii. * ණය ලබාගැනීමේදී පහසු වීම

ix. (ආ) 1. නිවැරදිව සම්පූර්ණ කරන ලද

x. 2. ග්‍රාම නිලධාරීන් වාර්තාව

03. ය

i. (අ) භාණ්ඩ හෝ සේවාවල අයිතිය මාරුවීමක් සහිතව සිදුවන මිලට ගැනීම හා විකිණීම වෙළඳාමයි
(ආ) * බැංකු සේවා
* රක්ෂණ සේවා
* සන්නිවේදන සේවා
* ප්‍රවාහන සේවා

ii. (අ) සත්‍යයි (ආ) සත්‍යයි
(ඉ) අසත්‍යයි (ඊ) අසත්‍යයි

iii. (අ) පර්යන්තය
(ආ) සන්නිවේදනය මාධ්‍යය - විද්‍යුත් , විද්‍යුත් ලිඛිත
සන්නිවේදන ක්‍රමය - ජංගම දුරකතනය

iv. (අ) ප්‍රතිචාරය - පණිවුඩය ලබන්නා පණිවුඩය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාකරන ආකාරයයි.
ප්‍රතිපෝෂණය - පණිවුඩය යවන්නාට පණිවුඩය ලබන්නාගෙන් ලැබෙන ප්‍රතිචාරයයි

v. (ආ) රක්ෂණ ක්‍රමය

04.

i. **<u>ප්‍රමෝද්</u>**
* පොළී ආදායම් හිමි වීම
* සුරක්ෂිත බව
* වෙනත් ප්‍රතිලාභ (ත්‍යාග , ලොතරැයි දිනුම් ඇදීම)

<u>අශේන්</u>
* ඉහළ පොළී ආදායමක් හිමිවීම
* මුදලට ඇති සුරක්ෂිත බව
* ස්ථාවර තැන්පතු ඇපයට තබා ණය මුදල් ලබාගත හැකිවීම

ii. (අ) සත්‍යයි
(ආ) සත්‍යයි
(ඉ) අසත්‍යයි
(ඊ) අසත්‍යයි

iii. A - සංවිධානකරණය

B - පාලනය

C - මෙහෙයවීම

D - සැලසුම්කරණය

iv. (අ) විද්‍යුත් සන්නිවේදන ක්‍රම ඔස්සේ නිශ්චිත භූගෝලීය ස්ථානයක් නොමැතිව ගැණුම්කරුවන් හා විකුණුම්කරුවන් අතර ඇතිවන සම්බන්ධතාවය යි.

(ආ) * ප්‍රචාරක දැන්වීම් පලකිරීම
* මිල අඩු කිරීම
* සාම්පල් බෙදාහැරීම
* ත්‍යාග ලබාදීම
* වගකීම් සහතික
* තරග පැවැත්වීම
* ක්‍රීඩා තරග හා සමාජ සේවා කටයුතු සඳහා අනුග්‍රහය දැක්වීම

05.

i. 1. අමතර ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම
2. ගැනිලි
3. ආදායම්
4. වියදම්

ii. ය

ගිණුම් වර්ගය	වැඩිවීම	උඩුවීම
වත්කම් ගිණුම	හර	බැර
වගකීම් ගිණුම	බැර	හර
හිමිකම් ගිණුම	බැර	හර
ආදායම් ගිණුම	බැර	හර
වියදම් ගිණුම	හර	බැර

iii. (අ)

ගනුදෙනුව	වත්කම් (රුː) =	හිමිකම් (රුː) +	වගකීම් (රුː)
2	+ 60 000 ණයගැතියෝ - 40 000 භාණ්ඩ තොගය	+ 20 000 ලාභය	
3	- 10 000 මුදල්	- විදුලි ගාස්තු	
4	- 25 000 මුදල්		- 25 000 බැංකු ණය
5	- 20 000 මුදල්		- 20 000 ණයහිමියෝ

iv. (ආ) 1. ජංගම නොවන වගකීම් = රුː 150 000 - රුː 25 000
= <u>රුː 125 000</u>

v. 2. හිමිකම් = රුː 400 000 රුː 20 000 - රුː 10 000
= <u>රුː 410 000</u>

vi. (අ) ගැණුම් ජ'නලය

දිනය	ඉ.අ.	සැපයුම්කරු	මුළු වටිනාකම රුː	ලෙ. පි.
23/12/10	48	තරින්දි	21 000	
23/12/16	92	ගයාන්	46 000	
23/12/28	105	ලක්මාල්	31 000	
23/12/31		ගැණුම් ගිණුමට හර කළා	98 000	

ගැණුම් ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස. පි.	වටිනාකම (රුː)	දිනය	විස්තරය	ස.පි.	වටිනාකම (රුː)
23/12/31	ණයහිමි ගිණුම		98 000				

තරින්දගේ ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස. පි.	වටිනාකම (රු:)	දිනය	විස්තරය	ස.පි.	වටිනාකම (රු:)
				23/12/10	ගැණුම් ගිණුම		21 000

ගයාන්ගේ ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස. පි.	වටිනාකම (රු:)	දිනය	විස්තරය	ස.පි.	වටිනාකම (රු:)
				23/12/16	ගැණුම් ගිණුම		46 000

ලක්මාල්ගේ ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස. පි.	වටිනාකම (රු:)	දිනය	විස්තරය	ස.පි.	වටිනාකම (රු:)
			98 000	23/12/28	ගැණුම් ගිණුම		31 000

06.

i. සුළු ගෙවීම් සිදු කිරීම සඳහා ප්‍රධාන මුදල් භාරකරු විසින් සුළු මුදල් භාරකරුට ලබාදෙනු ලබන නිශ්චිත මුදල් ප්‍රමාණය

ii. හර මුදල් පොත බැර

දිනය	ලදු	විස්තරය	ස පි	වට්ටම් රු:	වටිනාකම රු:	දිනය	ව අ	විස්තරය	ස පි	වට්ටම් රු:	වටිනාකම රු:
24.1.1		ශේෂය ඉ/ගෙ			25 000	1.12		ණයහිමි ගිණුම		700	10 300
01.07		ණයගැති ගිණුම		500	8 500	1.31		ශේෂය ප/ගෙ			34 600
01.26		ණයගැති ගිණුම		600	11 400						
				1 100	44 900					700	44 900
02.01		ශේෂය ඉ/ගෙ			34 600						

iii. (අ) නිලන ගෘහ භාණ්ඩ නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරය
2023 දෙසැම්බර් මාසය සඳහා
නිෂ්පාදන පිරිවැය ලේඛනය

	රු:	රු:
ඍජු ද්‍රව්‍ය : දැව	150 000	
ඍජු ශ්‍රමය : වඩු කාර්මික වැටුප	50 000	
ඍජු වෙනත් : ඍජු වෙනත් වියදම්	10 000	
ප්‍රාථමික පිරිවැය		210 000
වක්‍ර ද්‍රව්‍ය : ඇණ හා පොලිෂ්	6 000	
වක්‍ර ශ්‍රමය : සුපරීක්ෂක වැටුප්	35 000	
මුරකරු වැටුප්	25 000	
වක්‍ර වෙනත් : යන්ත්‍ර ක්ෂය	2 000	
ගොඩනැගිලි කුලි	15 000	
විදුලි ගාස්තු	7 000	
නිෂ්පාදන පොදු කාර්ය පිරිවැය		90 000
මුළු නිෂ්පාදන පිරිවැය		300 000

(ආ) පුටුවක නිෂ්පාදන පිරිවැය = $\frac{300\,000}{100}$

= රු: 3 000

iv. සංශෝධිත බැංකු ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු:	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු:
	ශේෂය ඉ/ගෙ		26 000		බැංකු ගාස්තු		1 500
	ණයගැති ප්‍රේෂණ		10 000		ස්ථාවර නියෝග		4 500
					ශේෂය ප/ගෙ		30 000
			36 000				36 000

07.

i. ලාභ අරමුණු කර නොගත් සංවිධානවල කිසියම් කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ සියලුම මුදල් ලැබීම් සහ සියලුම මුදල් ගෙවීම් සටහන් කරන ගිණුම

ii. 1. ජංගම ගිණුමේ මුදල් නොමැති වීම
2. චෙක්පත නිසියාකාරව ලියා නොමැති වීම
3. චෙක්පත බොද වී , අපැහැදිලි වී ඇති වීම
4. ගිණුම වසා ඇති විට
5. චෙක්පතට තබා ඇති අත්සන ආදර්ශ අත්සනට වඩා වෙනස් වීම

iii. පොදු ජ'නලය

දිනය	ව අ	විස්තරය	ලෙ අ	හර රු:	බැර රු:
		විදුලි ගාස්තු ගිණුම හර		8 000	
		අවිනිශ්චිත ගිණුම			8 000
		(රු: 8 000 ක විදුලි ගාස්තු ගෙවීම විදුලි ගාස්තු ගිණුමේ සටහන් නොවු වරද නිවැරදි කිරීම $\frac{1}{2}$)			
		යන්ත්‍ර අලුත්වැඩියා ගිණුම හර		12 000	
		යන්ත්‍ර ගිණුම			12 000
		(යන්ත්‍ර අලුත්වැඩියා වියදම යන්ත්‍ර ගිණුමේ සටහන් වීමේ වරද නිවැරදි කිරීම $\frac{1}{2}$)			

iv.

ගයේෂාගේ ව්‍යාපාරය
2023.12.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා
ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය

	රු:	රු:	රු:
විකුණුම්			570 000
අඩු කළා : විකුණුම් පිරිවැය			
2023.01.01 දිනට තොගය		8 000	
ගැණුම්		300 000	
ගෙන ඒමේ කුලී		5 000	
විකිණීමට ඇති තොග පිරිවැය		313 000	
අඩු කළා : 2023.12.31 දිනට තොගය		(10 000)	
විකුණුම් පිරිවැය			303 000
දළ ලාභය			267 000
එකතු කළා : වෙනත් ආදායම්			
ලද වට්ටම්			3 000
			270 000
අඩු කළා : වියදම්			
බෙදා හැරීමේ වියදම්			
බොල් ණය	2 000		
දුන් වට්ටම්	3 500	5 500	
පරිපාලන විකුණුම්			
යන්ත්‍ර ක්ෂය	3 000		
සේවක වැටුප්	25 000		
රක්ෂණය	2 000	30 000	
මූල්‍ය වියදම්			
බැංකු ණය පොලී	6 000	6 000	(41 500)
ශුද්ධ ලාභය ප්‍රාග්ධන ගිණුමට මාරු කළා			228 500

$\frac{1}{2}$

ගයේෂාගේ ව්‍යාපාරයේ
2023.12.31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය

	පිරිවැය රු:	සම්චිත ක්ෂය රු:	ධාරණ අගය රු:
ජංගම නොවන වත්කම්			
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	600 000		$\frac{1}{2}$ 600 000
යන්ත්‍ර	30 000	9 000	21 000
	630 000	9 000	621 000 $\frac{1}{2}$
ජංගම වත්කම්			
2023.12.31 තොගය		10 000	
ණයගැතියෝ		19 000	
මුදල් ශේෂය		51 000	80 000
මුළු වත්කම්			701 000
හිමිකම් හා වගකීම්			
2023.01.01 ප්‍රාග්ධනය		400 000	
එකතු කළා : ශුද්ධ ලාභය		228 500	628 500
ජංගම නොවන වගකීම්			
12% බැංකු ණය			50 000
ජංගම වගකීම්			
ණයහිමියෝ		21 000	
උපචිත බැංකු ණය පොලී		1 500	22 500
මුළු හිමිකම් හා වගකීම්			701 000